

Restauratie Sint Bavokerk:

‘Nu zie je waarom het zoveel kost’

De goten van de Sint Bavokerk moeten dringend vervangen worden.

De glas-in-loodramen verkeren in slechte staat en moeten hersteld worden.

door
Nadine Kieboom
nadine.kieboom@bndestem.nl

van Stichting Restauratie Bavokerk. „We zijn al twaalf jaar bezig met voorbereiden. Je weet van tevoren niet waar je aan begint. Maar nu zie je dat je dit niet voor niks hebt gedaan. Het begin is er in ieder geval.”

Het eerste, echte restauratiewerk is ook al gedaan: de constructie aan de binnenkant van de koepel. „Er is al veel gedaan, alleen daar zie je vanaf de buitenkant niks van”, lacht De Meijer.

„Het is natuurlijk een prachtig gebouw”, vult Jan van Strien aan, vice-voorzitter van het parochiebestuur. „Velen kunnen zich de opvallende toren herinneren, die vanaf de A27 te zien is. De kerk is een kunstwerk met een specifieke bouwstijl. Het gebouw straalt warmte uit.”

De koepel en de leien is fase één van de restauratie. Fase twee begint rond de bouwvakvakantie,

dan wordt het middenschip aangepakt.

Samen met Van Strien doen we een rondje in en om de kerk. Dat het gebouw hard toe is aan een opknappbeurt, daarover is geen twijfel mogelijk. Kees Bakkeren knikt bevestigend. Hij is uitvoerder bij Nico de Bont. Het bedrijf is gespecialiseerd in kerkrestauraties. „De koepel alleen al was erg slecht. De balken zijn aangetast door bruinrot en zwam.”

„De laatste restauratie was in 1984”, vertelt Van Strien. „Maar die was met name gericht om de kerk waterdicht te maken. De laatste echte reparatie stamt uit 1946, vanwege de oorlogsschade.” De materialen die toen zijn gebruikt, hebben grote invloed gehad op de kerk. Dat is bijvoorbeeld te zien aan de glas-in-loodramen, een van de grootste kostenposten (zeven ton). „Het glas moet er helemaal

uit”, vertelt Van Strien. „Het ijzer dat in het natuursteen steekt, zet uit vanwege de roest. Hierdoor breekt het natuursteen.”

Opvallend is dat op veel van de glas-in-loodramen onderaan een naam op het glas is geschreven. De ramen zijn eind 19e eeuw geschonken door rijke families uit Raamsdonk. Om dat aan alle parochianen te laten zien, zijn de namen vereeuwigd in het glas. „Ook nu kunnen mensen een raam ‘kopen’ en daar hun naam bij laten zetten”, zegt De Meijer. „Maar dat laatste hoeft van de meesten niet per se...”

Komende week worden de steigers ook in de kerk geplaatst. Daar gaan ze eveneens flink de hoogte in. Onder meer om het witte doek te verwijderen, dat nu op 20 meter hoogte in de koepel hangt. De Meijer: „Het doek is bedoeld om de warmte in de kerk te behouden. Zomers haalden we het doek weg. Maar de laatste jaren lieten we het hangen om het het gruis op te vangen dat naar beneden valt”. Ondanks alle bouwactiviteiten kunnen de zondagsdiensten gewoon doorgaan. „Bij begrafenissen of andere bijzondere diensten, wordt de bouw stilgelegd”, zegt Van Strien.

In 2012 komt fase drie: het onderste gedeelte van de kerk. „We hopen dat er genoeg geld binnenkomt, zodat ze daar meteen mee door kunnen gaan. Dat zou een hoop extra kosten schelen.”

Onder fase drie vallen ook de ramen die nu met een plastic laag beschermd zijn tegen vandalisme. Geen fraai gezicht. „Dit is tijdens de laatste restauratie aangebracht”, legt De Meijer uit. „Na de restauratie zijn de ramen eindelijk weer te zien.”

Met man en macht wordt gewerkt om voor 31 december klaar te zijn met de eerste twee fases; een voorwaarde voor de provinciale subsidie van 1,8 miljoen euro. Van Strien: „Sommige klussen zijn specialistenwerk, dat mogen we zelf niet doen. Zoals het inpakken van de orgels. Maar verder wordt zoveel mogelijk door vrijwilligers gedaan. Dat zijn parochianen, maar ook mensen van buiten de kerk.”

Vlnr: Jan van Strien, uitvoerder Kees Bakkeren en Nelly de Meijer.

foto Charlotte Akkermans/het fotoburo

Hoofdpunten restauratie

- Koepel: aantasting bruinrot en zwam door lekkage herstellen.
- Koepel: de leien vernieuwen.
- Voegwerk: restaureren en waar nodig vernieuwen.
- Glas-in-loodramen: uitnemen en waar nodig opnieuw verlood; loodwerk wordt verwijderd, het glas wordt in een nieuw glasstrip aangebracht.
- Muurplaten: bij aantasting door zwam of bruinrot vervangen.
- Natuursteen bij ramen herstellen.
- Alle goten vernieuwen.
- Metselwerk: kapotte stenen vervangen.
- Scheuren in de gewelven aan de binnenzijde herstellen.

‘Trekken aan de laatste lootjes’

RAAMSDONK – Voor de totale restauratie van de Sint Bavokerk is nog 150.000 euro nodig. Relatief gezien slechts een klein gedeelte van de totale kosten: 3,3 miljoen euro.

Volgens Nelly de Meijer en Jan van Strien is dit echter misschien nog wel de zwaarste dobber. „In het begin was er veel aandacht voor de restauratie. Het is moeilijk om die aandacht vast te houden”, zegt De Meijer.

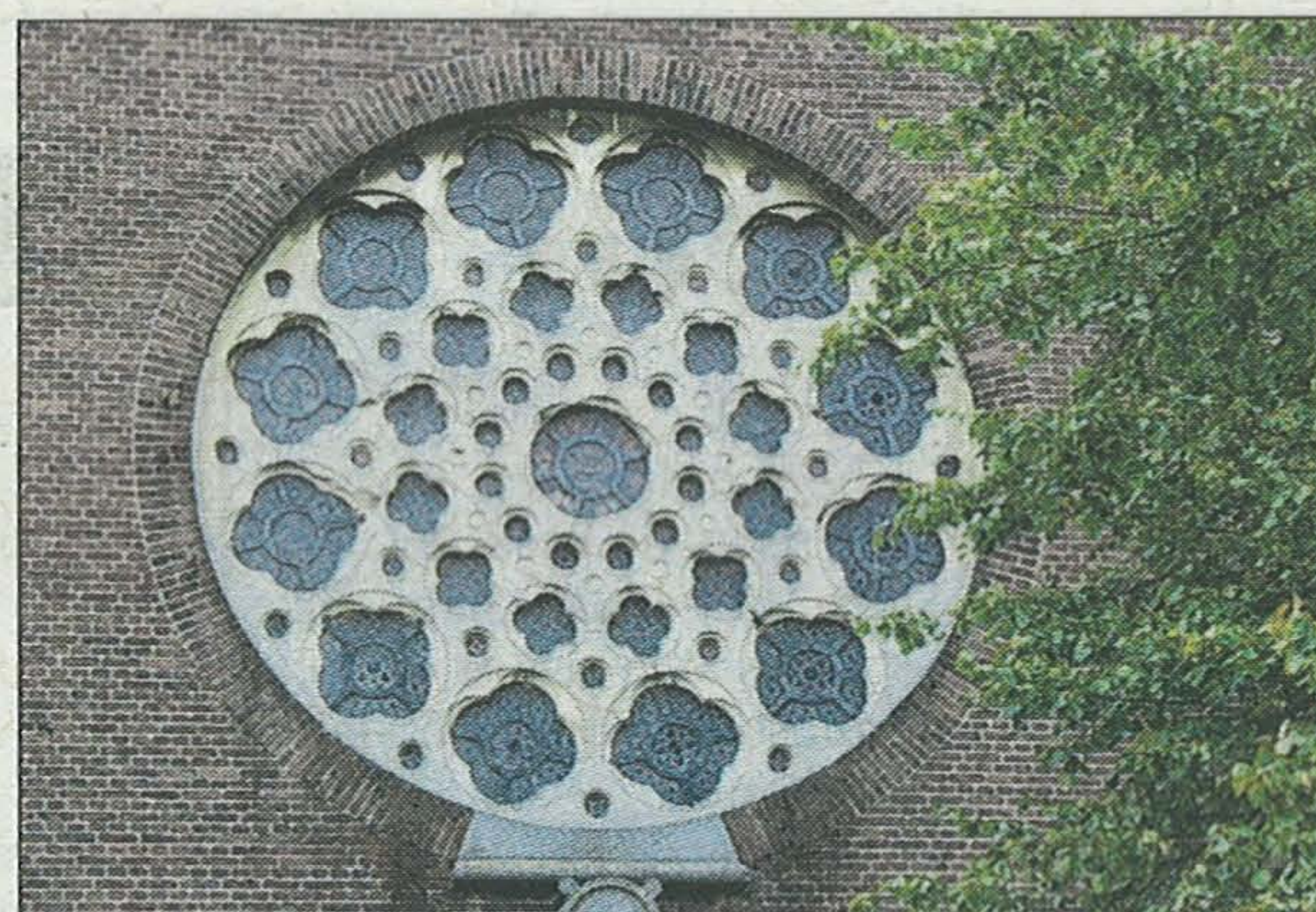
In eerste instantie waren de totaalkosten geraamd op 2,9 miljoen euro. Daarvan komt 1,8 miljoen vanuit de provincie. Ook de gemeente Geertruidenberg heeft zo’n anderhalve ton gedoneerd.

In 2010 is bij een herinspectie gebleken dat de constructie van de koepel in zo’n slechte staat is, dat die eerst aangepakt moest worden. Dat gaat ook meer geld kosten en de plannen moesten hier-

voor worden omgedraaid. Het onderste deel van de kerk is nu opgeschoven naar de derde fase.

Stichting Restauratie Bavokerk heeft al veel sponsoracties gehouden. Momenteel loopt nog de loterij. Inwoners van Raamsdonk kunnen een lot van 100 euro aanschaffen, met verschillende geldprijzen en een auto als hoofdprijs. De Meijer: „We hebben al 675 van de 1.000 loten verkocht. We hopen er 750 te halen, maar 700 zou al mooi zijn. Zo’n lot is natuurlijk een flinke aanslag op de portemonnee. Uiteindelijk klopt je ook steeds bij dezelfde mensen aan”

Daarom richt de stichting zich nu op het bedrijfsleven. „We moeten er samen hard aan blijven trekken. De laatste loodjes zijn het zwaarst.”

Het metaal in de grote ramen roest en zet uit. Dat heeft gevolgen voor de natuursteen in het venster.

De natuursteen in ramen brokkelt af door het uitzetten van het metaal.